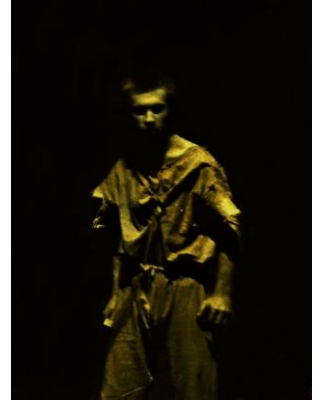

Tanıştığımız gün senelerce sürecektedişmelerimizin de başladığı gün olmuştu.

Çoğu kez sabahlara dek uzayan tatlı sert çekişmelerimiz. Sahneye, sanata ve elbet memleket meselelerine dair heyecanlarımız. Yine bir tartışma anında bana ilk kez “kuş” dediğinde şaşırılmış, ilk fırsatta aynaya bakarak yüzümde kuşlara benzerlik aramıştım, çocuktuk daha.

1973 kışıydı sanırım.

Anıttepe’deki bir apartmanın basık tavanlı bodrum katında, Ankara Deneme Sahnesi lokalinde, adını pek çok kez duyduğumuz ağabeyi bekliyoruz.

Ankara Sanat Tiyatrosu’nda sahnelenen Hitler Rejiminin Korku ve Sefaleti’nin yönetmeni! Bu Brecht oyunu Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencilerine oynanırken askerlerce yarıda kesilmiş, sıkıyönetim komutanlığı tarafından sakıncalı bulunarak yasaklanmıştı. Ağabeyin 1965-1966 Savaş Oyunu ve Uzun Dere sahnelemelerini, o ilk ödülleri anlatmakla bitiremezdi eski ADS üyeleri.

Geciktikçe gecikiyor ağabey, sabırsız birkaç üye ayrılıyorlar. Derken sular damlayan kasketi ve buğulanmış gözlükleriyle beliriyor kapıda. Bıyıklarının uçlarını henüz yukarıya doğru kıvrımadığı zamanlardı. Özür dileyerek geçiyor karşımıza, trafik rezaletinden ve park yeri arayışından söz ederken -giderek daha fazla sığıdığı için dişlerini- sözleri anlaşılmıyor ama bildiği bütün kötü sözleri sıralıyor besbelli. Bu haliyle Marksizm üzerine bir şeyler anlatacak, giriş yapmaya çalışıyor. Kendisini bekleyen bir sürpriz daha var, ah o şaşkın genç halimiz! “Niye marxizm? Niçin egzistansiyalizmi konuşmuyoruz?” “Niye Sartre ya da Camus değil de Marx ve Engels?” Piposunu kıracak kadar kızdıramamıştık.

Ankara’da bir kış akşamı Marx ve Sartre ile başlayan, yıllarca vazgeçemediğimiz didişmelerimizin; bir Bodrum yazında, Gündoğan’da “Kıbrıs Kıbrıslılarındır” şiarına dair çekişmelerimizle sonlanacağını bilemezdik.

Demirel, Erbakan ve Türkeş, Milliyetçi cephe günleri!

“Bana ülkücüler cinayet işliyor dedirtemezsiniz!”

Zor zamanlarda tiyatro yapmaya çalıştık.

Oyuncular Birliği, Çağdaş Sahne.

TÜBİTAK ofisinde dramaturji!

Uyku durak yok.

Aynı zamanda inşaat mühendisi ağabey.

Kırk tilki fır dönüyor kafalarımızda, kırk kuyruk kırbaç misali kıvraniyor.

Gladkov’un romanından Nihat Asyalı’nın uyarladığı, ağabeyin yönettiği Çimento (Fabrika) oyununun son genel provasındayız.

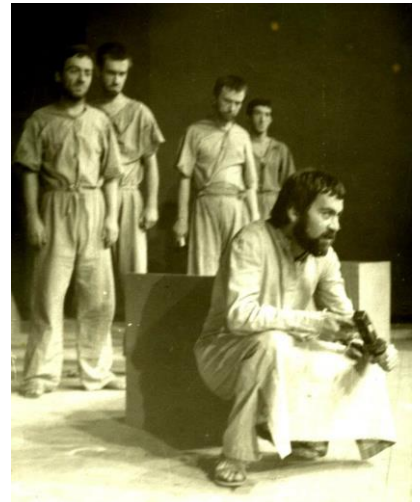
Sahnedeki ışık odasına dek seyircilerin başları üstünden -Enternasyonal marşı eşliğinde- hareket ettireceğimiz kabin için çektığımız kalın çelik telde sorun var.

Oyunun dekor tasarımcısı olarak, dekor teknisyeni Şaban ağabeyle gres yağı içinde çabalıyorum.

Sorunu bir biçimde çözüp ağabeye haber vermek için soluk soluğa iniyorum sofitadan.

“Hah” diyor, “Ben de seni arıyordum, hemen İsmail’i bul bana, acilen!”

Beni bana soruyor ağabey, beni bana?

“Teleferik hattını becerdi galiba ama şimdi de çark dönmüyor...”

Gerçekten de beni bana soruyor yahu!

“İsmail’i bul bana, acil!”

Çaresiz, koşarak fuayeye çıkıp geri geliyorum, beni görünce rahatlıyor, çark dönmeye başlıyor tekrar.

Ankara Sanat Severler Derneği reji ödülünü almıştı bu sahnelemesiyle, kendi ödülünden çok benim dekor tasarıma verilen özendirme ödülüne sevinmişti beni bana soran sevgili ağabey.

Meteliksiz olduğumu bildiğinden, geç saatlere sarkan provalar sonrası ısrar ederdi Gazi Mahallesi’ndeki baba evine bırakmak için beni.

Başka birkaç volkswagen kapısı zorladıktan sonra bulurdu kendi vosvosunu.

Arabasının farlarında uçuşan kar tanelerini izleyerek didişirdik.

Öylesine dalardı ki tartışmaya, duymazdı geldik deyişimi.

Yahu, lütfen bir kez olsun geçme şu evi ağabey!

Ya o süzme kahve ve kitap tüten çatı katı?

“Midem kazındı, haydi sucuk yapalım!”

Lütfen yakma sucukları ağabey.

Bir kez yanmasınlar ne olur!

Memur olarak çalıştığı için ancak bir turnemizde beraber olabilmıştık.

Bursalı otomotiv sanayi işçilerine götürmüştük Grev oyunumuzu.

Yiğit TOFAŞ grevcileri kendilerini izlediler devrimci sahnede.

Maden-İş’in bir kampı varmış yol üstünde, görelim dedik.

İnce uzun, dik bir merdivenden iniliyor kumsala.

Sefil turne otobüsümüz boşaldı bir anda.

Çağdaş Sahne oyuncularını denizde!

Günlerin yorgunluğu atılıyor.

Birdenbire fark ediyoruz:

Dik inişli merdivenin başında ağabey.

Keyifle piposunu tütürüyor bize bakarak.

Düğmeleri çözülmüş çubuklu pijamasının üstü bir bayrak gibi dalgalanıyor rüzgârda.

Yılmaz Onay’ın Türkiye tiyatro hareketine katkısı, yönetmenliği, yazarlığı, çevirideki ustalığı...

sosyalist gerçekçi sanat adına döktüğü onca emekten ve yılmaz komünist yapısından uzun uzadıya söz edecek pek çok değerli insan vardır, olacaktır.

Ben, bana kısacık gelen uzun beraberliğimizden insana dair anımsamalar eklemeyi seçtim.

Dalgınlık hikâyeleri pek meşhurdur ağabeyin.

Olay yine bir Ankara eş dost toplanmasında yaşanır.

Bir avuç aydın geniş bir odada, kafa çekiyor, eh hep kahve içilecek değil ya.

Muhabbetin en sıcak anında, ansızın fırlıyor, tuvaletin yerini soruyor.

“Salon kapısından çık, sola dön, koridordaki...”

Fena sıkışmış olmalı ki fırlayıp çıkıyor ağabeyim.

Çok geçmeden odanın bir diğer kapısında beliriyor.

Eli pantolonunun fermuarında ve çok şaşkın:
“Niye herkes burada yahu?”

48 sene kopmayan birliktelikten birkaç anekdot.
Minnetle, sevgiyle ve gülümseyerek.

Yazan : İsmail İŞILSOY

Tarih : -

Yazı kaynak linki: -